

8.3.2021

Asia: Covid-19 pandemian aiheuttamat riskitekijät valjakkokoirien hyvinvointiin

Vastaanottajat: Työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen Rekikoirayrittäjät ry

Lausunto

1 Johdanto

Suomen koiravaljakkoyrittäjät ry on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen lausuntoa **Covid-19 pandemian aiheuttamista riskitekijöistä valjakkokoirien hyvinvointiin**. Koiravaljakkoyritysten toiminta on pääosin ulkomaalaisten matkailijoiden varassa ja yritystoiminnasta saatavat tulot ovat romahtaneet 70-100% edelliseen kahteen talveen verrattuna. Pandemiatilanteesta johtuva taloudellisten resurssien loppuminen, konkurssit ja yrittäjien uupuminen vaarantavat eläinten hyvinvoinnin.

2 Lausunto

Hyvät koulutetut koirat ovat toimivan koiravaljakkoyrityksen perusedellytys ja tulon lähde. Minimitarve eläinten hyvälle hoidolle on hoitaja, ruoka, vesi, siisti suoja koiratarhassa, liikunta ja perusterveydenhuolto. Tulojen loppuminen vaarantaa valjakkokoirien perushoidon, hyvinvoinnin ja hengen.

- Yritykset joutuvat pienentämään koiramäärää lopettamalla tai myymällä eläimiä. Valjakkokoirien kotouttaminen on haastavaa eikä kaikissa tilanteissa mahdollista. Eläinten lopettaminen vahingoittaa matkailun ja koiravaljakkotoiminnan imagoa.
- Valjakkokoirien määrää ja eläinmateriaalin uudistusta vähennetään pentutuotantoa pienentämällä. Tämä nostaa työikäisten koirien keski-ikää. Ikääntymisen myötä valjakkokoiran palautuminen rasituksesta hidastuu ja lihaksisto sekä nivelet ovat alttiimpia urheilu- ja rasitusvammoille. Riittävä koiramateriaalin uudistumisnopeus on tärkeää, jotta ikääntyvää koirakantaa ei kuormiteta liikaa.
- Eläinmäärän äkillinen ja suuri väheneminen voi johtaa geneettisesti arvokkaan jalostusmateriaalin häviämiseen. Laadukkaan jalostusmateriaalin puute vaikeuttaa koiravaljakkoyritysten eläinjalostustoimintaa ja valjakoiden uudelleenrakentamista koronan jälkeen.
- Pätevä eläintenhoitaja on tärkein eläimen hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Valjakkokoiria on oltava hoitamassa riittävä määrä palkattuja työntekijöitä. Osaavien eläintenhoitajien ja oppaiden siirtyminen pois alalta heikentää eläinten hyvinvointia. Uudet eläintenhoitajat koulutetaan alalle oppisopimuksella ja työssä oppien. Osaavan hoitajan kouluttaminen koiravaljakkoyritykseen kestää kauemmin (3-4 vuotta) kuin uuden koiravaljakon kouluttaminen (2 vuotta).
- Yrittäjän taloudellisen tilanteen romahtaminen, konkurssit ja uupuminen lisäävät eläinten hoidon laiminlyöntien riskiä ja eläinsuojelutapausten määrää. Yrittäjän ja eläinten kärsimysten lisäksi, eläinsuojelutapauksilla on negatiivinen vaikutus koiravaljakkotoimintaan ja Pohjois-Suomen matkailubrändiin, jossa eläinohjelmapalvelut ovat merkittävässä roolissa.

8.3.2021

- Koiravaljakolla ajaminen on pohjoisen ja arktisen alueen perinteinen liikkumistapa, jolla on kulttuurihistoriallista arvoa. Ensimmäisistä valjakkokoirista on viitteitä peräti 9500 vuoden takaa. Tämä taito ja osaaminen tulee säilyttää osana pohjoisen alueen kulttuuriperintöä.

Eläinten hyvinvoinnin edistäminen on tänä päivänä merkittävä ja erityisen näkyvä osa vastuullista eläinten pitoa ja matkailutoimintaa. Suomeen saapuvat kansainväliset matkailijat ja matkanjärjestäjät sekä suomalainen yhteiskunta edellyttävät, että eläinmatkailuyrittäjät tuottavat palveluita vastuullisesti, eläinten hyvinvointi huomioiden.

Eläinsuojelulaissa säädetään eläinten hoidosta seuraavasti: *”Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Eläimen sairastuessa sen on saatava asianmukaista hoitoa. Eläimen hyvinvointi ja olosuhteet on tarkistettava riittävän usein” (5§ Eläinten hoito, Eläinsuojelulaki).*

Jotta valjakkokoirien hyvinvointi pystytään turvaamaan eläinsuojelulain edellyttämällä tavalla Covid-19 pandemian aikana, valtion tukea pitää kohdentaa myös koiravaljakkoyritysten toimintaedellytysten, työpaikkojen ja eläinten hyvinvoinnin säilymiseksi.

Lausunnon valmistelijat:

Riitta Kempe, MMT, tutkija. Kotieläinten hoidon, ravitsemuksen ja jalostuksen asiantuntija.

Satu Raussi, FT, johtava asiantuntija. Eläinten hyvinvointikeskus.

Tiina Kauppinen, FT, erityisasiantuntija. Eläinten hyvinvointikeskus.

Riitta Kempe